



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 218/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. apríla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľ a advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 CoE 5/2013 z 31. januára 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 CoE 5/2013 z 31. januára 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) po tom, ako márne vyzval sťažovateľku (oprávnenú) na zaslanie ešte jedného rovnopisu odvolania proti rozhodnutiu č. k. 8 Er 597/2008-41 z 13. augusta 2012, ktorým vyhlásil exekúciu za neprípustnú, zastavil ju a súdnemu exekútorovi a sťažovateľke nepriznal náhradu trov exekúcie, uznesením č. k. 8 Er 597/2008-62 z 12. októbra 2012 uložil sťažovateľke *„zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisu odvolania proti rozhodnutiu Okresného súdu... č. k. 8 Er 597/2008-41 zo dňa 13. 08. 2012 vo výške 5,- €...“*. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd uznesením sp. zn. 9 CoE 5/2013 z 31. januára 2013 uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že s napadnutým rozhodnutím krajského súdu nesúhlasí a považuje ho za také, ktoré porušuje jej základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu, že závery v ňom uvedené sú z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľné a odporujú zákonnej úprave, ako aj ustálenej rozhodovacej praxi krajského súdu v totožných veciach, pričom konkrétne poukazuje na rozhodnutia tohto súdu č. k. 1 CoE 187/2012-75 z 3. decembra 2012 a č. k. 8 CoE 79/2012-62 z 30. novembra 2012.

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd *„dezinterpretoval ust. § 42 ods. 3 vetá druhá OSP“*, podľa ktorého podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vôbec nie je zrejmé, ako krajský súd posúdil námietky sťažovateľky týkajúce sa chýbajúcich podstatných náležitostí rozhodnutia, ktorou je odôvodnenie, pretože z *„vydaného uznesenia nie je možné zistiť, koľko rovnopisov súd vyhotovil, aké podanie bolo predmetom vyhotovovania rovnopisov,*

komu boli rovnopisy určené, ani iné okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť dôvodnosť, či opodstatnenosť vyhotovenia rovnopisov. Dôvody rozhodnutia je preto možné len domýšľať.

... súdny exekútor je účastníkom konania len, ak sa rozhoduje o trovách konania. Odvolanie, ktoré podal oprávnený však nesmeruje voči rozhodnutiu o trovách, preto súdneho exekútora nie je možné považovať za účastníka konania v tejto časti. Zároveň oprávnenému nie je známe, kto by mal byť ďalším účastníkom konania, ktorému by bolo potrebné zaslať jedno vyhotovenie odvolania, resp. pre aký účel má byť jedno jeho vyhotovenie súdu doručené.“.

Sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že uznesením krajského súdu sp. zn. 9 CoE 5/2013 z 31. januára 2013 bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní

pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 140/03, III. ÚS 118/04, III. ÚS 170/06).

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 9 CoE 5/2013 z 31. januára 2013, ktorým potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu č. k. 8 Er 597/2008-62 z 12. októbra 2012 o uložení povinnosti sťažovateľke „zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisu odvolania proti rozhodnutiu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8 Er 597/2008-41 zo dňa 13. 08. 2012 vo výške 5,- €...“.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, a ani mu neprislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu týchto základných práv alebo slobôd (m. m. IV. ÚS 238/07).

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu okrem iného vyplýva, že prvostupňový súd „... svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ust. § 42 ods. 3 druhá a tretia veta O. s. p., § 1 ods. 1 z. č. 71/1992 Zb., položka č. 21 Sadzobníka súdnych poplatkov a konštatoval, že oprávnený podal proti rozhodnutiu, ktorým súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju, súdnemu exekútorovi a oprávnenému nepriznal náhradu trov exekúcie, v celosti odvolanie doručené súdu v dvoch rovnopisoch. Podaním odvolania voči rozhodnutiu v celosti o zastavení a trovách exekúcie bolo odvolanie potrebné podať podľa § 42 ods. 3 O. s. p. v troch rovnopisoch tak, aby jeden rovnopis zostal v súdnom spise a aby povinný a súdny exekútor dostali na vyjadrenie k odvolaniu jeden

rovnopis. Výrok o trovách súdneho exekútora je závislým výrokom od výroku o zastavení exekúcie. Podľa § 206 ods. 2 O. s. p. nemôže tento výrok nadobudnúť právoplatnosť, pokiaľ je odvolaním napadnutý výrok o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení. Súdny exekútor ako účastník konania v takom prípade nie je povinný sa vyjadriť k odvolaniu, ale súd má povinnosť mu odvolanie doručiť. Nakoľko účastník bol na predloženie chýbajúceho rovnopisu vyzývaný márne, vyhotovil okresný súd kópiu na jeho trovy. Na základe uvedeného okresný súd zaviazal oprávneného podľa § 2 ods. 1 písm. a) v spojení s § 2 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch na úhradu súdneho poplatku vo výške 5,- € (položka č. 21 sadzobníka súdnych poplatkov), ktorý vznikol podaním odvolania v rozsahu 10 strán, ktoré nebolo predložené s potrebným počtom rovnopisov a na ktorého doplnenie bol účastník vyzývaný márne.

Podľa ust. § 212 ods. 2 písm. b) O. s. p. nie je súd viazaný rozsahom odvolania v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý. Výrok o trovách exekúcie je závislým výrokom vo vzťahu k výroku o zastavení exekúcie. V konkrétnom prípade to znamená, že ak by odvolací súd zrušil uznesenie o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a o zastavení exekúcie, došlo by k zrušeniu aj výroku o trovách exekúcie (aj keby odvolanie nesmerovalo proti výroku o trovách). Ak by výrok o zastavení exekúcie bol potvrdený, odvolací súd potvrdí aj výrok o trovách exekúcie súdneho exekútora, keďže oprávnený v odvolaní, napriek tomu, že uviedol, že uznesenie napáda v celom rozsahu, svoju odvolaciu argumentáciu zameral výlučne na výrok o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a o jej zastavení, a nie na výrok o trovách exekúcie.

Podľa ust. § 37 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku, ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bol aj výrok o trovách exekúcie a výrok závislý, a preto súdny exekútor mal v odvolacom konaní postavenie účastníka konania. V tom dôsledku bol daný dôvod pre zaslanie odvolania súdnemu exekútorovi podľa § 209a ods. 1 O. s. p. a teda aj pre uloženie povinnosti oprávnenému zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisu odvolania. Navyše odvolací súd poukazuje na znenie § 42 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého sa podanie doručuje účastníkom konania, len ak je to potrebné. O tom, či je potrebné

podanie, v tomto prípade odvolanie oprávneného, doručovať súdnemu exekútorovi rozhoduje súd.

Súdny exekútor má v exekučnom konaní osobitné postavenie, z ktorého mu v súlade s právnym poriadkom vyplýva osobitné postavenie. Preto odvolací súd v súlade s ust. § 37 ods. 1 Exekučného poriadku konštatuje, že odvolanie podané oprávneným bolo nutné a potrebné doručovať súdnemu exekútorovi.

Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne, a preto ho odvolací súd potvrdil.“.

Ústavný súd nemohol akceptovať námietku sťažovateľky, že z „vydaného uznesenia nie je možné zistiť, koľko rovnopisov súd vyhotovil, aké podanie bolo predmetom vyhotovovania rovnopisov, komu boli rovnopisy určené, ani iné okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť dôvodnosť, či opodstatnenosť vyhotovenia rovnopisov“. Krajský súd v namietanom uznesení špecificky uviedol, že sa týka „odvolania v rozsahu 10 strán“, ktoré podala sťažovateľka „proti rozhodnutiu, ktorým súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju, súdnemu exekútorovi a oprávnenému nepriznal náhradu trov exekúcie, v celosti“ s tým, že „odvolanie [bolo] doručené súdu v dvoch rovnopisoch“. Rovnako tak uviedol, že súdny exekútor „ako účastník konania v takom prípade nie je povinný sa vyjadriť k odvolaniu, ale súd má povinnosť mu odvolanie doručiť“. Krajský súd v spojení s okresným súdom poukázali na závislosť výroku o trovách konania s výrokom o zastavení exekúcie, ktorým odôvodnili potrebu doručenia odvolania sťažovateľky aj súdnemu exekútorovi. Ústavný súd nepovažuje uvedené závery krajského súdu v spojení so závermi okresného súdu za arbitrárne a ani za zjavne neodôvodnené, preto sú ústavne udržateľné.

Ústavný súd poukazuje tiež na závery, ktoré uviedol vo svojom skoršom rozhodnutí (III. ÚS 337/2013) v skutkovo rovnakej veci týkajúcej sa sťažovateľky, podľa ktorých by úsilie o hľadanie spravodlivosti nemalo spočívať v komplikovanom riešení banalít, ako je to v danom prípade, keď predmetom „sporu“ je súdny poplatok v sume 5 €. Predstava, že by sa zaplatenie tohto poplatku mohlo materiálne dotknúť niektorého z ústavou garantovaných práv sťažovateľky, je absurdná, pretože len náklady spojené s prevzatím právneho zastúpenia a so spísaním a podaním sťažnosti ústavnému súdu

mnohonásobne prevýšia sumu, ktorá je v okolnostiach daného prípadu pre sťažovateľku „v hre“. V danom prípade nejde o taký zásah krajského súdu, ktorý by dosahoval ústavne relevantnú intenzitu porušenia označených práv sťažovateľky.

Primerané sú aj v prerokúvanom prípade relevantné závery ústavného súdu, ktoré konštantne uvádza v súvislosti s tvrdeným porušením základných práv podľa ústavy alebo práv podľa dohovoru rozhodnutím všeobecného súdu o trovách konania. Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospieť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľa smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania. Vo všeobecnosti však platí, že nesprávne rozhodnutie o náhrade trov konania nemožno spravidla samo osebe kvalifikovať ako také pochybenie všeobecného súdu, ktoré by svojou intenzitou zakladalo možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek výrazne sa môže účastníka konania dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného rozhodnutia vo výroku o trovách konania pristupuje iba celkom výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivé súdne konanie) extrémnym spôsobom alebo že bolo napadnutým rozhodnutím zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti už tiež vyslovil, že ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytnutie ústavnoprávnej ochrany sťažovateľovi prichádza do úvahy len v celkom mimoriadnych prípadoch, keď relevancia námietok sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému rozhodnutiu v kontexte posúdenia eventuálneho porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožňuje dospieť k záveru, ktorý odôvodňuje vyslovenie porušenia označených práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 358/09, IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011). V posudzovanej veci takúto intenzitu pochybenia zo strany krajského súdu, ktorá

by dosiahla ústavnoprávny rozmer, ústavný súd nezistil, čo taktiež zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2014